

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogami ter s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vsa leto 13 K 20 h. ali gl. 6-60
pol leta 6 » 60 » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na ročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavric.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. na tr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan, od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druga reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soča« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nuški ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserna.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Trgovska in obrtna zbornica.

Kaj se je godilo pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico, smo že obširneje poročali. Gledé na to je poslalo več goriških obrtnikov in trgovcev na c. kr. trgovinsko ministerstvo utok, ki se glasi tako-le:

Visokemu

c. kr. trgovinskemu ministerstvu na Dunaju.

Dne 18. in 19. t. m. so se vršile dopolnilne volitve v »Trgovinsko in obrtno zbornico« v Gorici, in sicer: trgovinski odsek kategorija A dva in B dva uda, — obrtni odsek kategorija A tri, B dva in C 3 ude.

Proti tej volitvi podajamo podpisani volilci naslednji utok

in prosimo:

Visoko c. kr. ministerstvo naj že izvršene volitve razveljavi ter razpiše nove volitve.

Svoj utok opiramo na te-le razloge.

I.

C. kr. volilna komisija je razpisala volitve z odlokom sub A/, ki se je doposlal potom županskih uradov z izkaznicami vred vsem volilem.

Vsak tak volilni razpis mora obsegati vsa bitstvena in najveljavniša določila o volilnem postopanju, od katerih je zavisna veljavnost ali neveljavnost oddanih glasov.

Ta volilni razpis pa je:

1. obsegal popolnoma napačne bitstvene določbe, —

2. je povsem prezri najvažnejše določilo, od katerega je zavisna veljavnost oddanih glasov. —

In ta opustitev je zakrivila, da je bilo oddanih več stotin neveljavnih glasovnic ter so bili proglašeni izvoljenim kandidati, ki so v resnici ostali v manjšini — in tako so bili poklicani v zbornico udje proti jasno izrečeni volji večine volilcev.

Ad 1.

Volilni razpis se je opiral na ministerski ukaz 18. decembra 1881. Telega ukaza pa ni, — in ker ga ni, je ničevno vse volilno postopanje na podlagi tega pogrešenega razpisa.

Naj se nam ne ugovarja, da je tu le tiskovna napaka, ki je postala usodopolna za celo volitev, kakor bomo videli v naslednjem odstajku. Formalni pogrešek v razpisu samem je po zakonu in po sploh veljavni praksi zadošten, da se celo volilno postopanje razveljavi, ne da se spušča dalje v dejanski del volitve same.

Ad 2.

Volilni razpis je naznanil volilem razna določila volilnega reda, — prezrl pa je določilo, da morajo biti glasovnice tudi podpisane. Vrh tega ni bila na glasovnicah, katere naj si da visoko c. kr. ministerstvo predložiti, nikjer označeno mesto, kjer naj bi se volilci podpisali. Vse uradne glasovnice za druge volitve, pri katerih se zahteva podpis volilca, imajo označen prostor za podpis in vrhu tega je še tiskano besedilo: »lastnoročni podpis volilca«. In poleg tega je običajna še posebna opozoritev, da brez podpisa je glasovnica neveljavna. Naj se primerjajo n. pr. glasovnice dohodninske in kontingentne komisije.

Ker na uradnih glasovnicah za volitve v trgovinsko in obrtno zbornico ni bilo takega označila za podpis, — in ker tega tudi volilni razpis ni omenil niti z besedico, je bila velika večina volilcev zapeljana k misli, da podpis ni potreben. To pa toliko bolj, ker je bila glasovnica obenem tudi izkaznica, ki je nosila zaporedno številko volilnega imenika in ime volilca. Vsak volilec je pa potrdil že na vročilnici, da je to glasovnico prejel, — in ako jo je pravilno vposlal c. kr. volilni komisiji tudi brez zopetnega podpisa, je vendar jasno in brez vsakega dvoma, da jo je odposlal volilec ter

je tako pravilno volil. Ako je torej c. kr. komisija uničila več stotin takih glasovnic, je napravila veliko krivico volilem, katere je ona sama zapeljala na mnenje, da glasovnice ni treba podpisati.

Mi trdimo, da volilni razpis bi bil moral obsegati tako bitstveno določilo, da morajo biti glasovnice podpisane, in na glasovnicah samih bi bilo moralo biti označeno mesto, kje mora stati podpis.

Ker je bilo vsled tega formalnega nedostatka uničenih več stotin glasovnic, vsled česar je volilna komisija proglašila izvoljenim kandidate, ki so dobili manjšino glasov v obeh trgovinskih in dveh obrtnih kategorijah, je bila storjena večini udeleženi volilcev krivica, in zato je ta volitev neveljavna in zahtevamo, da se razveljavi ter razpišejo nove volitve.

Naj se nam pa morda ne ugovarja, da vsak državljan mora poznati zakon in da je torej volilni razpis pravilen, ako tudi ni obsegal določila zakona, da morajo biti glasovnice podpisane.

Ako torej te najvažnejše določbe ni bilo v volilnem razpisu, našli bi jo volilci v zakonu, na kateri se je razpis naslanjal.

Toda volilni razpis se je naslanjal na zakon, ki ga ni, — in je volilec zapeljal, da bi pravega zakona ne našli, ako bi ga tudi iskali.

Ker je torej formalno pogrešeni volilni razpis volilem vzel možnost, da bi našli vsaj v zakonu najvažnejšo zahtevo za veljavnost oddanih glasovnic, katere zahteve niso našli v volilnem razpisu, zato je bila izvršena krivica, da je bila večina glasovnic proglašeni neveljavnim in so bili izvoljeni kandidati z manjšino glasov, kandidati večine pa niso bili izvoljeni.

Vsled tega zahtevamo, da se vse volilno postopanje razveljavi in razpišejo nove volitve v vseh kategorijah.

II.

C. kr. volilna komisija je kršila pa še na drug način pravico volilcev. Po § 8. volilnega reda morajo biti volilni imeniki javno razgrnjeni, t. j. vsem volilem neomejeno na vpogled za morebitne ugovore. C. kr. volilna komisija pa je s posebnim odlokom na c. kr. davčne urade nezakonito omejila pravice volilcev ter določila, da sme vsak volilec pogledati v imenike le za svojo osebo.

Taka omejitev pa je krivična iz dveh razlogov:

1.

Reklamacijska pravica je lahko pozitivna ali negativna, t. j. volilec je opravičen zahtevati, da se:

a) on sam ali pa druge osebe vpišejo v volilne imenike,

b) da se že vpisane osebe iz imenika izbrišejo, ker — nimajo volilne pravice,

c) da se volilec izbriše iz jedne kategorije in vpiše v kateri drugi kategoriji, kajti volilec, ki je vpisan za trgovca, je v resnici obrtnik — in narobe, ali pa tiče sploh po svojem davku v kako drugo kategorijo.

Saj c. kr. volilna komisija lahko nagnete v volilne imenike cele vrste oseb, ki nimajo volilne pravice, — ali pa jih vpiše v kategorije, kjer te pravice nimajo. Kako pridejo resnični volilci do tega, da morajo biti v svoji kategoriji oškodovani na svoji volilni pravici po ljudeh, ki nimajo ondi ničesa iskati? In kako naj reklamujejo, kako naj protestujejo, ako jim ni dovoljen neomejen vpogled v imenike? Ker je c. kr. volilna komisija neopravičeno kratila reklamacijsko pravico, je cela volitev neveljavna.

In tudi vsled takega nezakonitega postopanja c. kr. volilne komisije zahtevamo, da visoko c. kr. ministerstvo te volitve razveljavi.

— 86 —

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

„To je od starčeve strani tudi samo pretveza, o tem sem trdno prepričana“ pravi gospa Villefort. „Starci so tirani onih, katere ljubijo; gospod Noirtier noče, da se njegova unukinja omoži.“

„Toda,“ pravi grof, „ali ne veste, kaj naj bi bil vzrok temu sovraštvu?“

„Ah, moj Bog, kdo ve?“

„Morda politično nasprotstvo?“

„Res, moj oče in oče gospoda d' Epinay sta živela v onem burnem času, ki sem ga videl le v njegovih zadnjih dneh,“ odvrne Villefort.

„Ali ni bil vaš oče bonapartist?“ vpraša grof. „Zdi se mi, da ste rekli nekoč nekaj takega.“

„Moj oče je bil pred vsem drugim jakobinec,“ pravi Villefort, prekoračivši v svoji razburjenosti meje previdnosti, „in senatorska roba, ki mu jo je Napoleon ogrnil čez rame, je prejšnjega moža samo preoblekla, ne da bi ga izpremenila. Ko se je moj oče vdeleževal zarot, ni delal tega za cesarja, ampak proti Bourboncem, kajti moj oče je imel to strašno lastnost, da se ni bojeval nikdar za gradove v oblakih, ampak vedno le za to, kar je bilo mogoče izvršiti, in da je v to, da se te možnosti izvršijo, delal po najstrašnejših teorijah Gore, ki se niso bale nobenega sredstva.“

„Torej,“ pravi Monte-Cristo, „vidite, tu pač tiči vzrok: gospod Noirtier in gospod d' Epinay sta si bila nasprotnika na

političnem polju. Ali general d' Epinay, dasi je služil pod Napoleonom, ni ohranil v dnu svojega srca rojalističnega prepričanja? In ali ni to oni, ki je bil nekega večera, vračaje se iz bonapartističnega kluba, umorjen, ker so se varali v upanju, da najdejo v njegovih osebni zaveznika?“

Villefort prestrašen pogleda grofa.

„Ali se motim?“ pravi Monte-Cristo.

„Ne, nikakor ne, gospod grof, čisto tako je,“ pravi gospa Villefort, „in baš vsled razmer, katere ste pravkar omenili, je hotel zatreti gospod Villefort staro sovraštvo s tem, da bi združil v ljubezni dva otroka, katerih očeta sta se sovražila.“

„Vzvišena misel,“ pravi Monte-Cristo, „misel, polna ljubezni do bližnjega, katero mora spoštovati ves svet. Resnično, lepo bi se glasilo, če bi se gospica Villefort de Noirtier imenovala gospa d' Epinay.“

Villefort vstrepeta po celem telesu ter pogleda Monte-Cristo, kakor da hoče čitati v dnu njegove duše, s kakšnim namenom je izrekel te besede.

Toda stereotipen dobrohoten smehljaj ne izgine z grofovih ustnic, in tudi to pot vidi kraljev prokurator kljub svojemu bistremu pogledu samo površje.

„A dasi je za Valentino velika nesreča, da izgubi premoženje svojega deda,“ nadaljuje Villefort, „vendar mislim, da se zaradi tega ta zveza ne razbije; mislim, da ta denarna izguba gospoda d' Epinay ne odvrne od tega; upati je, da se mu bode zdelo, da je zveza z menoj, ki se odrekam tej vsoti zato, da držim svojo besedo, vredna morda več, nego vsota sama. Sicer mora pa tudi pomisliti, da je Valentina kljub temu bogata po svoji materi, tem bolj, ker oskrbujejo to premoženje stariši njene matere, ki jo ljubijo iz dna srca in pridenejo temu premoženju enkrat še svoje.“

„In ki pač zaslužijo ono ljubezen, katero izkazuje Valen-

tina gospodu Noirtierju,“ pravi gospa Villefort. „Sicer pa pridejo najkasneje tekom jednega meseca v Paris, in Valentina stori prav, če po taki razžalitvi ne ostaja kot doslej pri gospodu Noirtierju kakor pokopana.“

Grof z zadovoljstvom posluša ta glas, tresoč se vsled ranjenega samoljubja in užaljene lakomnosti.

„Toda zdi se mi,“ pravi po kratkem molku, „in že naprej vas prosim oprostjenja za to, kar hočem reči; zdi se mi, če je gospod Noirtier odrekel svoji unukinji dedščino zato, ker ima skleniti zakon, ki mu ni ljub, da vendar ne more očitati istega temu ljubemu Edvardu.“

„Ali ni res, gospod grof?“ reče gospa Villefort z nepopisnim glasom. „Ali ni to krivično, grodo krivično? Ubogi Edvard je prav tako unuk gospoda Noirtierja, kakor je Valentina njegova unukinja, a vendar bi zapustil gospod Noirtier vse svoje premoženje Valentini, samo če bi se ne imela omožiti z gospodom d' Epinay; in Edvard nosi vendar rodbinsko ime, dočim bode Valentina kljub temu, tudi brez premoženja gospoda Noirtierja, trikrat bogatejša nego on.“

Pri teh doigih besedah se grof omeji samo na to, da posluša.

„Pustimo to, gospod grof,“ pravi Villefort, „pustimo to, ne govorimo več o teh rodbinskih neprijetnostih; da, res je, moje premoženje pomnoži dohodke ubogih, ki so dandanes resnični bogataši. Da, moj oče me opehati za opravičeno, postavno utemeljeno upanje, in to brez vsakega vzroka. Toda jaz ostane mož, ki dela po svojem razumu in srcu. — Gospod d' Epinay, ki sem mu obljubil to premoženje za doto, ga mora tudi dobiti, in če se imam odreči ne vem čemu!“

„Vendar,“ prične znova gospa Villefort, vrnivši se na misel, ki je ves čas razjedala njeno notranjost, „vendar bi bilo

Neomejen vpogled v volilne imenike zahtevajo tudi določila § 5. volilnega reda o — pasivni volilni pravici:

Ta paragraf določa, da imajo pasivno volilno pravico le 30 let stari avstrijski državljani, ki imajo najmanj 3 leta aktivno volilno pravico v istih odsekih in istih kategorijah.

Vprašamo: Kako naj volilci izvedo, koga sploh morejo voliti? Ali vedo, kdo 30 let starih avstrijskih državljanov ima že tri leta aktivno volilno pravico v istih kategorijah? To morejo izvedeti pač edino le iz volilnih imenikov. Saj je mogoče, da jih je komisija hotela ali nehotela izpustila ali pa vpisala v napačne kategorije, kar se čisto tudi res dogaja!

C. kr. volilna komisija se zateka v opravičevanje takega omejevanja neomejenega upogleda v volilne imenike k — davčnemu zakonu iz l. 1896., ki zahteva, da »davčno predpisilo« ostaja pod varstvom diskretnosti. — Toda razdelitev pridobnine po kontingentnih komisijah je celo po določilih istega davčnega zakona razgrneta nekaj časa vsem volilcem na vpogled. Varovanje »davčnega predpisila« pred volilci v trgovsko in obrtno zbornico v toliki meri, da se napravi javnost volilnih imenikov iluzorična, da so volilci oropani reklamaijske pravice in nimajo niti prilike, prepričati se, koga sploh smejo voliti, kdo ima v njihovih kategorijah pasivno volilno pravico, — tako varstvo je očitno kršenje pravic volilcev.

Ker je c. kr. volilna komisija kršila na opisane načine pravice volilcev, je cela volitev neveljavna in zahtevamo, da jo c. kr. ministerstvo razveljavi.

Samo v ilustracijo, kako brezobzirno je postopala c. kr. volilna komisija napram volilcem, naj navedemo še dvoje:

1.

V okrožju zbornice je 108 slovenskih in le 38 italijansko-furlanskih političnih občin. Pri volilnem postopanju sodeluje torej 108 slovenskih in 38 laških občinskih predstojnikov. In c. kr. volilna komisija je bila tako predrzna, da je izdala volilni razpis, izkaznice, vročilnice le v italijanskem jeziku. Tako provokatorično in skrajno žaljivo postopanje v deželi, kjer je $\frac{3}{4}$ prebivalstva slovenske in le $\frac{1}{4}$ laške narodnosti, pač zasluži, da visoka c. kr. vlada razžene vladajočo sinjorijo iz zbornice ter poveri prihodnje volitve svojemu komisarju.

2.

Rok za vpošiljanje glasovnic potom c. kr. pošte je bil določen na 11.

dan t. m. Ker se ogromna večina volilcev poslužuje te poti, morajo imeti volilci pač toliko časa, da se lahko za volitev primerno pripravijo, posebno z ozirom na to, ker je pasivna volilna pravica jako omejena.

Toda od razpošiljanja izkaznic do 11. t. m. niso imeli volilci niti 5 dni časa, da bi se na volitev pripravili in medsebojno dogovorili, koga hočejo voliti. Dočim je imela komisija 8 dni časa, da je dopisane ji glasovnice vredila po kategorijah, — ni pustila volilcem od Predela do istrske in italijanske meje niti toliko časa, da bi se na volitev primerno pripravili. To se pravi volilce ovirati v izvrševanju najvažnejše in skoro edine pravice, katero lahko nemoteno uživajo, — volilne pravice!

Da se ne bo več ponavljalo tako kratenje volilne pravice, prosimo visoko c. kr. ministerstvo, naj naloži bodočemu predsedniku c. kr. volilne komisije ali vladnemu komisarju, da mora biti od razpošiljanja izkaznic do pričetka volitve potom c. kr. pošte določen rok najmanj 14 dni.

Naš utok zahteva, naj visoko c. kr. ministerstvo razveljavi dovršene volitve. Ako pa visokoisto smatra, da vsled obstoječih zakonov tega ne more storiti, zahtevamo:

Visoko c. kr. ministerstvo naj razpusti »Trgovsko in obrtno zbornico« ter nove volitve poveri vladnemu komisarju.

C. kr. volilna komisija, ki je zakrivila toliko grehov nasproti večini volilcev, katere je s svojim izživajočim postopanjem potisnila v manjšino ter proglasila izvoljenim kandidate manjšine, taka komisija pač ne sme sama svojih grehov odobriti tako, da proti njenemu postopanju ni pomoči od nikake strani.

Razburjenost v celi deželi med Slovenci je velika in prej ne bo miru v naši deželi, dokler ne bo zadoščena v obliki novih volitev v Trgovsko in obrtno zbornico.

In to temboj ker se je pri volitvah pred tremi leti grešilo enako proti slovenskim volilcem, kateri so slično proti takemu postopanju vložili protest, ne da bi visoka vlada do danes nanj odgovorila.

V Gorici, 26. decembra 1905.

Sledé podpisli.

DOPISI.

Kobarid. — Za »Božičnico« v Kobaridu so dalje darovali sledeči gospodje: Po 10 K: Primožič, c. kr. svetnik, Tomin, dr. Al. Franko, odvetnik Gorica. Po 5 K: Lasič, c. kr. okrajni šol. nadzornik, Poveraj, Gorica, Simon Gre-

gorič, vikar Sedlo 3 K. Po 2 K: Leben, kurat Libušnje, Kalin, kurat Dreženca, Božič, vikar Kamno, Shejbal, vikar Borjana, Miklavč, učitelj Kobarid, Jolica Kamenšek, poštna upraviteljica Kobarid, Volarč Ana, Idrsko, Urbančič, nadučitelj Miren, Perin, učiteljica Smast, Neimenovan. Po 1 K: Hmelak, učit. Dreženca, Ivančič, učit. Kred, Čubej, kurat Trnovo, Rakušček, naduč. Cerčno, Trebše, naduč. Sedlo, Gruntar, uč. Vrsno, Kalan, naduč. Dreženca.

V blagu so darovali sledeči gg. trgovci: Rakušček J., Uršič Anton, Gruntar Janko, Drešček Simon, Sterman Franc, Komar Ivan, Kalan Marija, Jernej Kopač Gorica, škatlo sveč, Skočir Franc par čevljev. Vsem blagim gg. darovalkam in darovalcem najtoplejšo zahvalo izreka odbor.

Kobarid. — (Zahvala). Podpisano vodstvo izreka tem potom iskreno zahvalo vsem blagim dobrotnikom, kateri so z darovi pripomogli prirediti »Božičnico« tukajšnji šolski mladini, pri kateri je bilo obdarovanih nad 60 otrok z obleko ali obuvalom, vsi pa s kolači, pomerančami in drugimi sladčicami. Posebno se še zahvaljuje cenjenim gospem: Dr. Franekovi, Frandoličevi, Kregan, Kalanovi, Maniacovi in Mikuševi za veliki trud pri nabiranju darov in sploh pri vsej prireditvi, kakor tudi gospej Bogatajevi za podučevanje deklic v deklamacijah in nastopu. Dalje srčna hvala slavnej »Čitalnici« za prepustitev odra in slavnemu županstvu za dvorano v »Občinskem domu«.

Šolsko vodstvo v Kobaridu, 2. jan. 1906.

Fr. Bogataj,
voditelj.

Iz Baške doline. — »Prismojenec« ima zmiraj kakega v želodcu, kakor v št. 5^o in 52. Narodnjaki imajo dvojezične napise, ob kratkem receno, da ako je imel Italijan gostilno v najemu ali Nemeč, g. dopisnik ni toliko previdel, kedo da ima gostilno, namreč da ni bil Slovan. In opisuje, da jara gospoda na Grahovem je ustanovila Čitalnico, in da ne vedo, kako da je to društvo. Mi ne potrebujemo takih nasprotnikov v naše društvo, in če ne vedo, kakšno da je, naj ostanejo daleč proč, mi ga lahko sami združujemo ter naše društvo ne potrebuje takih »cemet šnufarjev«. — Sta se bila pridružila k nam dva nasprotnika, da ne takih voliti v odbor, in ne naročiti ne »Slovenskega naroda« in ne »Soče«. — Potem piše: da A. Rutar ima dosti blaga v kleti na razpologo, in da hoče, da bi bila v njegovi hiši Čitalnica, da bi bilo to njemu za dobiček. Ali A. Rutar je dal društvu sobe brezplačno, ker ve, da društvo še nima denarne zaloge, ker se je še komaj ustanovilo, in društvo tudi potrjuje, da A. Rutar je dal tudi največ denarne podpore. In mi naprednjaki ne gledamo pri takih stvareh za dobiček, kakor klerikalci na kronice pri volitvah. In posebno taki ne morejo dati dobička v Baški dolini, kakor je povečjuj klerikalne bande, ki vsaki dan »cemet šnufa«.

Društvenik.

Z Vograškega. — Na dan novega leta smo imeli pri nas neko posebno voščilo. Naš nunc Berlot nam je po svoji dolgočasni čenčasti pridigi naznanjal, koliko ljudi je umrlo v preteklem letu, koliko se jih je rodilo in koliko parov poročilo. Potem nam je voščil novo leto, in sicer tako-le: Voščim Vam veselo in srečno novo leto! Opozarjam pa Vas tudi, da v tem letu si ne boste naročevali slabih in pohujšljivih časnikov in knjig, ker kdor se na slabe časnike naroči, da »aro« hudiču, in kjer ste imeli do zdaj slabe časnike, opozarjam, Vas, da se jim odpoveste, priporočam Vam, da se naročite na dobre katoliške časnike, kakor je »Domoljub«, ki izhaja v Ljubljani vsaki 14. dan in stane malo; tega Vam posebno priporočam, ker je podučljiv list, posebno za mladino. G. nunc, nekaj pa ste še pozabili. Opomniti Vas moram jaz, da nam poveste, kateri so tisti slabi in pohujšljivi časniki, ker »Domoljub« nam ne ugaja vsem. Ker ne vemo, kateri so slabi, si lahko naročimo slabe, torej Vas še enkrat opomnim, da nam to poveste, da ne naredimo kakšnega smrtnega greha. Še to, g. nunc.

Nekdo, ki se boji greha.

Iz Vrtojbe, 3. jan. — Veselica Čitalnice na Silvestrov večer se je kaj vrlo obnesla. Prvič je nastopil društveni tamburaški zbor in pri igri so delovali povsem novi igralci. Z nastopom na Silvestrov večer so naši fantje pokazali, da smo se varali, ker nismo tako dobro o njih sodili, da smo se še bali v javnost razglasiti, da se sploh kaj priredi. Zatorej je tudi bila prireditelj šele zadnji čas objavljena v listih in še takrat neposredno od strani društvenega odbora. Ker so se torej naši mladeniči s svojim prvim nastopom izkazali zaupanja vredne, želimo, da bi nas še večkrat razveselili z enakimi prireditvami.

Tudi udeležba je bila povsem povoljna toliko od strani domačinov kakor tudi iz bližnjih vasi.

Samih preplačil in darov se je nabralo 32 kron 50 vin. Vsem darovalcem in udeležencem izrekamo na tem mestu najtoplejo zahvalo.

Največ so darovali udje novega društva iz Gorenje Vrtojbe, za kar jih zagotavljamo, da nam ostanejo v hvaležnem spominu, in da jim priskočimo na pomoč v vsakem oziru, kadar nas bodo potrebovali. Čisti dohodek veselice se porabi za tamburaške potreščine.

Čitalničar.

Domače in razne novice.

Gg. naročnikom. — Prosimo gg. naročnike, da nam pošljejo naročnino redno naprej. Najbolje je pač plačati celoletno naročnino hkratu ali vsaj polovico. List ima edino oporo le v redno plačujočih naročnikih.

Ob tej priliki prosimo ponovno zaostale naročnike, da poravnajo svoj dolg kar najprej mogoče.

morda boljše, če naznanimo gospodu d' Epinay to nesrečo in prekljče morda on sam svojo besedo.

„O, to bi bila velika nesreča!“ vsklikne Villefort.

„Velika nesreča?“ ponovi Monte Cristo.

„Gotovo,“ odvrne Villefort mirneje, „razdrta možitev, in čeprav se razdere iz denarnih vzrokov, spravi mlado deklico v slabo luč, in vse govoričenje, kateremu sem hotel napraviti konec, bi dobilo nove motive. Toda ne, to se zgodi. Če je gospod d' Epinay poštenjak, ga bode vezala njegova beseda zdaj, ko je Valentina ob dedovo premoženje, še bolj nego prej, kajti sicer bi ravnal kot lakomnik... Ne, to je nemogoče.“

„Jaz sem z gospodom Villefortom,“ pravi Monte Cristo, trdno vpiraje svoje oči v gospo Villefort; „in če bi se poznala z njim tako dobro, da bi smel iti toliko daleč ter mu svetovati, bi mu prigovarjal, naj zdaj, ko se gospod d' Epinay, kakor se govori, kmalu vrne, napravi zvezo tako trdno, da je več ne bode mogoče ločiti; tako bi končno završil stvar, katere izid mora biti za gospoda Villeforta jako časten.“

Gospod Villefort vstane vidno vradoščen, dočim njegova soproga nekoliko pobleđi.

„Prav, saj to je baš, kar hočem, in veseli me, da se strinja z menoj svetovalec, kakoršen ste vi,“ pravi Villefort ter ponudi Monte Cristu svojo roko. „Če torej to, kar se je zgodilo danes, smatra vsakdo za tako, ki se sploh ni zgodilo, se v mojem načrtu ni nič izpremenilo.“

„Gospod,“ pravi grof, „jamčim vam, da bode svet kljub vsi svoji krivici vaš sklep hvalil: vaši prijatelji bodo ponosni na to, in če bi imel gospod d' Epinay vzeti gospico Villefort tudi brez dote, bode srečen, da pride v rodbino, v kateri se ljudje lahko povspno na tak višek požrtvovalnosti, da drže svojo besedo izpolnjuje svojo dolžnost.“

S temi besedami grof vstane in hoče oditi.

„Vi odhajate, gospod grof?“ pravi gospa Villefort.

„Moram, milostiva; prišel sem samo, da vas spomnim vaše obljube za soboto.“

„Ali se bojite, da pozabimo?“

„Za to ste preprijazni, milostiva, toda gospod Villefort ima večkrat nujne opravke...“

„Moj mož je dal svojo besedo, gospod grof,“ pravi gospa Villefort. „Videl ste, da jo zna držati, če ima pri tem izgubiti še več; držal jo bode torej tem bolj, če ima s tem samo pridobiti.“

„Ali pride družba v vašo palačo na Elizejskih Poljih?“ vpraša Villefort.

„Ne,“ odvrne Monte Cristo, „ampak na deželo; vaša zrtey bode na ta način še tem zaslužnejša.“

„Na deželo?“

„Da.“

„In kam?“ Blizu Parisa, ali ni res?“

„Čisto pred vrati Parisa, v Auteuil.“

„V Auteuil!“ vsklikne Villefort. „Ah, res je, moja žena mi je povedala, da stanujete v Auteuilu; saj je bila prenešena v vašo hišo. V katerem delu Auteuila pa je to?“

„V ulici de la Fontaine.“

„V ulici de la Fontaine!“ ponovi Villefort z zamirajočim glasom. „In koliko je številka?“

„Številka 28.“

„Ah,“ vsklikne Villefort, „torej ste vi kupili hišo gospoda de Saint-Méran.“

„Gospoda de Saint-Méran?“ vpraša Monte Cristo. „Torej je bila ta hiša last gospoda de Saint-Méran?“

„Da,“ odvrne gospa Villefort; „in ali mi hočete nekaj verjeti, gospod grof?“

„Kaj?“

„Kakšna se vam zdi ta hiša? Lepa, ali ni res?“

„Krasna.“

„Torej! In moj meč ni hotel še nikdar stanovati v nji.“

„Ej!“ odvrne Monte Cristo. „Resnično, gospod, to je predsodek, katerega ne morem razumeti.“

„Jaz Auteuila ne ljubim, gospod grof,“ pravi kraljev prokurator s silnim naporom.

„Toda upam, da mene vendar ne zadene nesreča,“ pravi Monte Cristo, „in vas ta vaša antipatija ne odvrne od tega, da me osrečite s svojim posetom.“

„Ne, gospod grof... upam... bodite brez skrbi... da storim vse, kar bode v mojih močeh,“ zajecja Villefort.

„O,“ odvrne Monte Cristo, „jaz ne sprejemem nobene opravičbe. V soboto ob šestih vas pričakujem, in če bi ne prišli, bi si mislil Bog ve kaj. Končno bi menil, da je s to hišo, ki je stala dvajset let prazna, v zvezi kaka tradicija, boječa se očitnosti, kaka krvava povest.“

„Jaz pridem, gospod grof, jaz pridem,“ pravi Villefort hitro.

„Hvala!“ pravi Monte Cristo. „A zdaj se vam moram priporočiti.“

„Da, res, rekli ste, da morate oditi,“ opomni gospa Villefort, „in če se ne motim, ste celo hoteli povedati vzrok, ko ste se prekinili, ter pričeli govoriti o drugem predmetu.“

„Res, milostiva, komaj vem, če vam smem povedati, kam grem.“

„O, kljub temu povejte!“

„Kot resnično zijalo si greja ogledat neko stvar, o kateri sem presanjal že cele ure.“

„In to je?“

„Telegraf. Ah, zdaj mi je beseda vendar ušla.“

„Telegraf?“ ponovi gospa Villefort.

„Ej, moj Bog, da, telegraf. Ko sem videl večkrat na svojih potovanjih v lepem solnčnem siju na kakem griču, kako se dvigajo in padajo te črne roke nalik nogam velikanskih hroščev, se to ni zgodilo nikdar — to vam prisegam — brez notranjega ginjenja. Vendar si nisem nikdar zaželel, da bi si ogledal te velikanske hrošče z belimi trebuh in suhimi, črnimi rokami od blizu, kajti bal sem se, da najdem pod njihovimi ka-

Poroča. — V ponedeljek se poroči v Ljubljani gospod dr. Ivo Šorli, znani naš pisatelj in notarski kandidat v Gorici, z gospodlino Minko Gašperinovo. Vse najbolje!

Remuneracije pri deželni odboru. — Letos so razdelili med deželne uradnike ob novem letu lepo svotico 10.000 K. Pred vsem moramo povdarjati, da upoštevamo popolnoma nelahke uradniški posebi, in povdarjamo, da želimo uradnikom kar najboljšo plačilo za delo. Pribiti pa moramo tudi, da so naši deželni uradniki plačani jako dobro, tako dobro, da je menda le še jedna dežela v Avstriji, ki plačuje jednako svoje uradnike. Povdarja se vrhu tega vedno, da je naša dežela siromašna, čuje se to tudi v deželni zboru, zlasti laški poslanci znajo v slučajih v tem pogledu peti tako žalostno pesem, da bi bilo misliti, da pride goriška dežela že jutri na boben; zlasti kadar treba dati kaj Slovincem, takrat je vse zaprto. Včasih pa se pokaže, da je vendar le še nekaj denarja v deželni blagajni in da ne zapoje še tako kmalu eksekucijski boben. Včasih kar naravnost proč mečejo denar. Če je že navada, dati uradnikom ob novem letu kake remuneracije, naj že bodo, ali primerne. Toda tu je deželni odbor posegel z radodarno roko globoko v deželno blagajno ter dal darila, ki bi pritikala deželi, ki se more ponašati z najboljšimi financami. Trije načelniki v uradih so dobili po 1500 K, in vsi ti uradniki imajo že tako naravnost sijajne plače. Zlasti nam je neumevno, kako pride predstojnik stavbinskega urada do tako „dobre roke“. Deželnemu podtajniku za to pot sicer uiso izposlovali 8. činovnega razreda, ali postavili so ga v 9. razred, in da ne trpi nikake škode, so mu dali noveletnega darila 600 K. Pred par meseci je bil še avskultant z 40 gl. — Nekaterim, ki res zaslužijo kako remuneracijo, ker delajo več nego drugi, so pa dali, kakor čujemo, primerno prav malo.

Pa pravijo, da ni denarja! Seveda takrat ga ni, če gre n. pr. za slovensko šolstvo, za druge reči ga je pa dosti!

Kaj pravita k vsemu temu slovenska deželna odbornika? I, kaj! Pokimala sta, da je prav tako, pa je!

Dostavek. — „Corriere“ imenuje postopanje deželnega odbora „zenerozno“, „Gazzettino“ pa pravi, da je to prevelika radodarnost, naravnost zapravljanje, ter dostavlja, da n. pr. za bolne na pelagri, ki jedo slabo polento, ni zalogo na razpolago; če kaka udova ali kak dijak prosi podpore, ni denarja; za dela javne koristi ni zaloga — za „dobro roko“ pa kar 10.000 K. To je vrhunec vrhuncev.

Kaj vendar pravita zopet k temu slovenska deželna odbornika!!

Za „Sokolki dom“ v Prvačini se je nabralo: gđe. Kristina Černe v Prvačini nabrala K 25-02 v, gđe. Josipina Tušar v Prvačini nabrala K 10-02 v, g. Vinko Tušar v Prvačini nabral K 12-96 v, g. Josip Mozetič v Prvačini nabral K 35-48 v, g. Alojz Zorn v Prvačini

nabral 50 v. V krčmi g. Alojzija Kerševanija na Gradišču se je nabralo K 2-22 v.

Darovali so: Gg. Ivan Katnik, gost. in posestnik v Gorici K 10, Ignac Križman, nadučitelj Dornberg K 10, Alojz Luznik, učitelj v p. Dornberg K 10, Josip Orel, nadučitelj Prvačina K 20, Franc Basa, učitelj v Brancici K 5, Jos. dr. Faganel v Prvačini K 20, Josip Šemolje, trgovec-Trst K 3, Franc Gregorič, e. k. postar v Prvačini K 10.

Stavbeni odbor.

Kako kardinalno lažejo. — „Gorica“ pravi v svoji 102. številki od 23. dec. lani, da je pokojni kardinal Missia omogočil samo enkrat sklepčnost deželnega zbora. To je laž, toliko grša laž, ker dr. Gregorič pač dobro ve, da je omogočil pokojni kardinal sklepčnost deželnega zbora dvakrat, in sicer v važnih trenutkih. Omogočil je sejo 23. septembra leta 1898. Takrat je bila na dnevnem redu res davčna reforma — ali takrat smo živeli pod utisom žalostnega dogodka, umora cesarice Elizabete, in pod utisom žrtve avstrijskega patriotizma. Dobro se je vedelo, da Lah komaj čakajo, da iztresejo svoj strup nad Slovinci. V deželni zboru, katerega sklepčnost je omogočil kardinal, so rohneli proti Slovincem na skrajno infamen način dr. Marani, dr. Verzegnassi in dr. Venuti. Missia je gledal v tla in poslušal brez vsake ljubezni do svojih bližnjih Slovincov. To je bil jako pomemben čas za nas, in v tem pomembnem času je omogočil sejo kardinal. Kaj davčna reforma — tu so bili drugi nagibi, da so zborovali brez slovenskih poslancev!

Drugič je omogočil sejo kardinal dne 15. aprila 1899., tudi v jako važnem trenutku. Deželni glavarjem je bil imenovan dr. Pajer, ki je komaj čakal, da se predstavi v deželni zboru. Omogočil mu je to kardinal. Pajer je seveda takrat govoril strašno spravljivo, kardinalu pa so peli slavo — laški židovski listi. Pajer se je tako uvedel kot deželni glavar, kar ni ostalo brez posledic. K drugi kasneje določeni seji ni bilo več kardinala — ker pač ni bilo treba! Doseženo je bilo, kar so hoteli, da se je predstavil Pajer ter pokazal v zbornici „oljko miru“. Kardinal je delal obakrat v zvezi z vlado proti Slovincem, da zlomi abstinenco. Le ne iskati raznih uzrokov drugodi, ampak vedno tam, kjer so!!

Dr. Gregoričeva smo tako postavili na laž — ali nič se ne čudite, božji ljudje, če bo trdila „Gorica“ prihodnjic zopet, da je kardinal omogočil samo enkrat sklepčnost deželnega zbora. Laž jej je prešla v vsako besedo.

Iz tega pa se tudi jasno razvidi, na kakih lažeh slonijo vse noveletne klebase po „Gorici“.

Rečem ti, da mi ne porečeš. — „Gorica“ ima na svoji kosmati vesti vse polno grehov, katere je zakrivila z raznimi napadi na osebe. Od razkola dalje je obirala in še obira vsakega neljubega jej človeka, prizanesla ni niti telesnim napakam. Prefrigano in lažljivo je segala in kadar jej kaže še sega v privatno živ-

ljenje ter mrevari ljudi na način, ki je lasten edinole klerikalcem. Da se je na take podlosti reagiralo v „Soči“, je pač umevno. Mi ne stojimo na tem stališču, da če nas kdo udari po levem licu, da bi mu nudili v udarec še desno. Iskali so povsodi, da bi kaj našli, in če niso, so si izmisljali, potem pa je bila številka za številko „Gorice“ polna raznih podlostij in osebnih napadov. Kakor tatovi, ki zvrčajo tatvine na rame drugih, pa so v isti sapi kričali: glejte „Sočo“, kako je surova — če smo korenito povedali njim v brk, kakšni so oni. Gonja proti naprednjakom je n. pr. porodila „Tutti frutti“. Oni so se zaganjali v nas — mi pa smo jim vrnili: eto, taki ste pa vi! In vrnitev je učinkovala.

„Gorica“ se ne briga za važna javna vprašanja, za naše potrebe itd. — marveč je začela zopet v dolgovernih člankih pisariti, kaj je bilo kdaj ob razni priliki pisano v „Soči“.

Pri tem seveda psuje okoli sebe — hoče pa druge predstaviti za psovatelje! Če bi jej mi hoteli vrčati — bi jej vrnili iz raznih člankov,otic in dopisov v „Gorici“ v dvojni meri. Toda škoda za čas — imamo lepšega dela dosti!

Zagrizenega Laha hoče imeti dekan v Devinu za organista. Tam je neki Lah M., zagrizen človek, Legovec, hud naroden nasprotnik, ki dela zdražbe, in tega hoče imeti dekan za organista. Županstvo se brani sprejeti ga za organista, nekaj časa je bil tudi dekan nasproten, sedaj je pa z njim. Na tretji božični praznik je napadel celo v cervi župana, češ, da daje dovoljenje komedijantom, da igrajo, tega pa noče sprejeti za organista. Prej so imeli domačina, Slovenca, pa je bil dekan nasproten, županstvo se je zavzemalo zanj, sedaj je pa spet navskrižje zaradi Lahona M.

Taka reč prvič ne spada v cerkev, drugič pa je obsoditi skrajno to okoliščino, da se peha slovenski duhovnik za Lahona, zagrizenega narodnega nasprotnika. To je škandal. Sicer pravi duhovnik, da stori tako M. kaj za božjo čast — ali za kako čast pa bo delal, če bo nadalje uganjal svojo laško propagando po občini. Zu unto ima že prav, da se brani Lahona — tudi v faroyžu bi moralo biti še toliko slovenstva, da bi se skupno z županstvom otresli Lahona!

Goriski ognjegasec hodijo ob novem letu nabirat okrog vseh hišnih gospodarjev. To seveda traja več dni. Pred leti je bil nadzornik ognjegasev mestni inženir Bresadola prav pametno nasvetoval magistratu, naj da za noveletno darilo ognjegascem vsako leto svoto 1000 K, ali predlog ni bil sprejet. Pozneje se je inženir zopet potrudil s takim predlogom, pa zopet ni bilo nič. Prav bi pač bilo, da se kaj takega sprejme, tisto beačenje po hišah ni nič kaj „estno za ognjegasce društvo.“

Mestni župan se unajha odslej v ulici Morelli v hiši št. 26. Tam je tudi tržni urad.

Poskusi v vlaku na novi železnici. — Kakor smo naznanili še v lanskem letu, začne voziti v kratkem materijalni vlak iz Gorice do Gralhovega. Te dni se vršijo poskusi s stroji, ka-

tere so pripeljali iz Ljubljane. Za poskus mostov se pripravajo posebni vlaki.

Z Vogrskega smo dobili pred kratkim dopis, v katerem se pravi, da pred nekaj leti je bilo rečeno, da vogrska občina je klerikalna trdnjava, ali odkar je postal nekdo, o komur niso tega pričakovali, vojda te trdnjave, izpadajo utrdbe. Na Vogrskem se je združilo več kmetov, razsodnih mož, ki se sami med seboj organizujejo ter brez dvoma narastejo v močno stranko proti posvetnim in neposvetnim neprijateljem kmetkega ljudstva. Teh ne omami nič, tudi ne nunčev pikolit!! — Le krepko naprej!

Pometanje pred prodajalnici. — To je vendar že odveč! Dan na dan se vidi, kako komodno pometajo pred kako manjšo prodajalno, laško brivnico ali kako kramarijo prah, in pasant je tako srečen, da ga mora požirati, če ne zbeži hitro na sredo ceste med vozove. Prav radi tolikega prahu in radi take nesnage je toliko jetike v Gorici. G. župan bi storil prav, da bi zabranil tako pometanje prav energično.

Ustrašila sta se avtomobila konja, uprežena v težak voz, ko sta peljala po Korenski ulici, tik prodajalne kožarja Perinčiča. Avtomobil je prišel s Solkanske ceste. Konja sta bila okoli sebe ter pahnila voz proti omenjeni prodajalni, v kateri so vsled tega pobite vse šipe. Škoda je precejšnja.

Vojaška straža na „Montu“. — Na „Montu“ je odslej od 6. ure zvečer do 6. ure zjutraj vojaška straža.

V mestni ženski bolnišnici je bilo tekom lanskega leta 1150 bolnic. Od teh jih je ostalo iz prejšnjega leta 194, torej je bilo sprejetih lani 956. Ostalo jih je v bolnišnici ob novem letu 196. V oddelku za umobolne je bilo 121 žensk, od teh 90 iz prejšnjega leta, na novo je bilo sprejetih 31. Umrlo jih je 9, 35 so jih odpustili ozdravljene ali zboljšane. Od ostalih 77 jih je nekaj v Gemoni, v Vidmu in v Sotoselvi. Na pelagri bolnih žensk je bilo 38, ozdravela je samo jedna, 8 jih je umrlo, nekaj zboljšalo, nekaj pa so jih oddali v norišnico.

Tatvine v devinski cerkvi. — Poročajo nam, da se v devinski cerkvi ponavljajo jako pogostoma tatvine. Kakor hitro je bilo nabranega v nabiralnici kakih 20 K, pa se je zgodila tatvina. Potem je bil začel kaplan pobirati takoj, ko se je nabralo nekaj, ali če je slučajno pozabil pa je bilo nabranega več, pa se je zopet zgodila tatvina. Tako se godi še sedaj. Kdo je tat, temu kar ne morejo priti na sled.

Tamburaško in pevsko društvo „Svoboda“ v Renčah vabi k veselici, ki bode v nedeljo, 7. januarja 1906. v dvorani g. Raj. Žnidarčiča v Renčah. Začetek ob 3 in pol popoldne. — Vspored: 1. Muchvič: „Suša“, nar. koračnica, godba. 2. H. Sattner: „Naša pesem“, velik mešan zbor. 3. Hofmann: Fantazija, godba. 4. A. Dvořak: „Glej na nebu zvezde žareče“.... ženski dvospev s spremljevanjem orkestra. 5. Parma: Intermezzo iz opere „Xenija“, godba.

mentitimi perutnicami ljudi, ki so v veliki meri pedantični, prenapolnjeni z znanostjo, ki dišijo po spletkah in dvorjanskih manirah. Toda zdaj sem pred nedavnim časom nekega lepega jutra izvedel, da je uradnik pri vsakem telegrafu ubog vrag, ki mora za dvanajst sto frankov letne plače cel dan opazovati — ne neba, kot astronom, ne vode, kot ribič, ne železnega gozda, kot lovec, in niti pokrajine, kot sanjač, — ampak onega velikanskega brošča z belim trebuhom in črnimi nogami, svojega korespondenta štiri ali pet milj pred seboj. In tedaj se me je polastila želja, ogledati si to živo krizalido ob blizu in prisostvovati komediji, ki jo igra ta v notranjosti svoje hišice svoji sosedni krizalidi s tem, da potegne zdaj za to, zdaj za ono vrvice.“

„In tja ste namenjeni?“

„Tja.“

„H kateremu telegrafu?“ K onemu, ki ga ima ministerstvo za notranje zadeve, ali k onemu, ki ga ima Observatorij?“

„O, za Boga, pri tem bi našel ljudi, ki bi mi hoteli razložiti stvari, katerih ne maram vedeti, in ki bi mi nevede razkrili kako skrivnost, katere ne poznajo niti sami. Vraga! Svojih iluzij, katere imam še o broščih, ne maram izgubiti; saj je že dovolj slabo, da sem izgubil one, katere sem imel o ljudeh. Zato ne pojdem niti k telegrafu ministerstva, niti k telegrafu Observatorija. Iči hočem k telegrafu na prostem polju, kjer najdem samo ubogega siromaka, ki dreveni v svojem stolpu.“

„Vi ste posebne vrste velik gospod,“ pravi Villefort.

„Katero črto mi svetujete, da jo študiram?“

„Na vsak način ono, ki ima največ opravka.“

„Prav! Torej špansko?“

„Tako je.“

„Ali hočete pismo od ministra, da se vam razloži...“

„O, ne,“ odvrne Monte Cristo, „nasprotno nočem razumeti ničesar, kakor sem vam pravkar že rekel. Izza hipa, ko bi kaj razumel, bi za me ne bilo več telegrafa, ampak vse to

bi bila samo še znamenja, ki jih daje gospod Duchâtel ali gospod Montalivet bayonneskemu prefektu.“

„Pojdite torej, kajti v dveh urah bode noč, in potem ne vidite ničesar več.“

„Vraga! Vi mi vzbujate strah! Kateri pa je najbližji?“

„Na potu v Bayonne?“

„Da, na potu v Bayonne.“

„Oni v Chatillonu.“

„In za Chatillonskim.“

„Mislim, da on v Montherýskem stolpu.“

„Hvala! Na svidenje! V soboto vam povem, kakšen vtis naredi na me.“

Pred vrati sreča grof notarja, ki sta pravkar razdedinila Valentino in sta odhajala domov, radostna, da sta napisala listino, ki jima bode v veliko čast.

IV.

Kako je lahko rešiti vrtnarja polhov, ki žro njegove breskve?

Ne zvečer, kakor je rekel, ampak drugo jutro zapusti grof Monte Cristo Paris pri vratih d'Enfer, krene proti Orleansu, pusti za seboj vas Linas, ne da bi se vstavil pri telegrafu, ki je baš v trenutku, ko se je peljal grof mimo njega, dvigal svoje dolge roke, in dospe do Montherýskega stolpa, ki leži, kakor je znano vsakomur, na najvišji točki ravnine istega imena.

Ob vznožju griča grof izstopi ter se napoti peš po majhni, osemnajst palcev široki stezi, vijóč se navzgor. Prišedši na vrh, ga vstavi plot, za katerim vidi onstran belih in rudečih cvetlic zeleno sadje.

Monte Cristo išče vrata ograjenega prostora in jih najde kmalu. Bilo je to leseno omrežje, ki se je sukalo na trtah iz vrbe in je bilo pripeto z motozom na žebelj. Grof takoj razume sestavo priprostega stroja, odpre in vstopi v majhen vrt, dolg dvajset in širok dvanajst čevljev, omejen na jedni strani od živega plota, v katerem se je nabral stroj, kakor smo imenovali

vzata, na drugi od starega stolpa, ki je bil ves obraščen z bršljanom in obdan od rumenih in modrih vijolic.

Kdor je videl ta stolp poln razpok, toda obdan od cvetlic nalik babici, ki ji voščijo njeni unuki srečo k rojstnemu dnevnu, miren in zajedno častljiv, bi ne bil mislil, da bi lahko povedal ta stavec strašne in grozo vzbujajoče povesti, samo če bi z ušesi, ki jih pripisuje stenam pregovor, združeval tudi dar jezika.

Po vrtu je vodila z rudečim peskom posuta pot, obrobljena na obeh straneh s pušpanom, ki je bil častljiv vsled svoje starosti in je raste v različnih oblikah, katerih držnost bi bila radovala oko Delacroixovo, ki se imenuje Rubens našega časa. Imela je obliko 8, in tako je bil na prostoru dolgem dvajset, mogoč izprehod, dolg šestdeset čevljev. Nikdar ni živela Flora, smečljajoča, cvetoča boginja dobrih vrtnarjev Lacija, skrbnejšega in večje ljubezni polnega čaščenja kakor se je zgodilo to očividno v tem malem vrtcu.

Na dvajsetih skrbno negovanih tožnatih drevesih ni bilo opaziti niti sledu mašice ali hudobne listnate uši, ki navadno razjedajo ali izsesavajo rastline, rastoče na vlažnih tleh. Vendar temu vrtu ni manjkalo vlage, kar je jasno kazala zemlja, črna kakor saje, in temno listje na drevju. Sicer pa je sod, poln gujióče vode, ki je bil zakopan v kotu vrta, jasno govoril, če manjka naravne vlage, da se odpomore temu na umeten način. Na sodu sta sedeli ta hip žaba in krestača, ki sta bili skoro gotovo slabe volje. In sta si ves čas kazali hrbet, sedeč na čisto nasprotnih straneh oboda.

Na potu ni bilo niti jedne travnate bilke, med pušpanom niti jedne parasitne rastline.

Monte Cristo pripre zopet vrata, nastakne motoz nazaj na žebelj, da na ta način zapre svetišča nepoklicanim vsiljivcem, obstoji in pregleda celo posest.

„Zdi se,“ pravi, „da si telegrafist vzdržuje vrtnarja ali je pa sam strasten vrtnar.“

Naenkrat zagleda nekaj, ki čepi za gostim gmom. Ta

6. "V civilu", veseloigra v enem dejanju. Režiser g. Molek. Po dokončanem vspredu ples. Te veselice se lahko udeležijo tudi Goričani. Dohod z vlakom do Voltčjedrage (2.15 iz Gorice); na Voltčjdragi bodo čakali vozovi. Povratek tudi z vlakom, odhod iz Voltčjedrage ob 6. zvečer.

Proračun deželnega zaloga za tekoče leto je dobil, kakor sporeča neki tukajšnji laški list, najvišje potrjenje. — S tem bil potrjen tudi učiteljski zakon. — Od 120% doklade na užitnino se ima oddati 6. del okrajnim šolskim zalogom, torej 20%? (V deželnem zboru je bilo sklenjeno 10%). Od davščine na pivo 1 K. — Gorica dobi iz take davščine okoli 32.000 K; ker je za učiteljstvo poskrbljeno že v budgetu, porabijo ta denar za primanjkljaje. — Gorica bo imela, kakor se kaže, še dobiček iz šolske davščine. Zato so se tako branili dež. šolskega zaloga.

"Tutti frutti" klerikalcem kar ne gredo iz glave. Vedno in vedno ramigavajo na nje po "Gorici", kakor da bi komaj čakali, kdaj jih zopet začnemo priobčevati. Takrat, ko so izhatali, so bili klerikalci najvernejši čitatelji slik v "Tutti frutti", muzali so se in pogovarjali — v "Gorici" sev. da so bili strašno ogorčeni. Sedaj zopet izvajajo v "Gorici". Če hočete, jim lahko postrežemo z novo izdajo. Začeli bi na primer z onim duhovnikom, ki je v bližnji Soški dolini tam okoli Vseh svetnikov krstil svoje dete, katero je pa na vsak način hotel usiliti nekemu drugemu. Ali on a je to preprečila... Ali hočete?

Znamenite spomenike slovenske književnosti izza časa Primoža Trubarja je našel mladi štajerski rojak dr. Pifko v arhivih v Nemčiji.

Oratorijska koncerta "Glasbene Matice" v Ljubljani. — V nedeljo dne 14. januarja in v sredo dne 17. januarja proizvajala na "Glasbena Matica" v Ljubljani krasno, veliko, novo delo "Canticum canticorum" ali "Visoka pesem kralja Salomona" pod vodstvom konc. vodje g. Mateja Hubada. Velik komponist, morda najboljši, kar jih sedanja laška glasba premore, je Henrik Bossi. On velja za najboljšega klasika moderne laške resnejše godbe. "Visoka pesem" je že njegovo 120. delo. Od cele svetovne oracijske literature zadnjih let je pa najlepše. Delo se v Avstriji razven v Pragi še ni nikjer izvajalo, krasno pa je tako, da se je na Nemškem, Angleškem, Holandskem in Francoskem tekom 4—5 let že tridesetkrat v velikih koncertih z največjim uspehom izvajalo.

Z barabami in svinjami je zmerjal kmete dr. Šusteršič, predsednik Slov. ljudske stranke, na volilnem skodu v Ribnici na Kranjskem. (O volitvi glej razgled.) Lepa ljudska stranka, ki ima na čelu takega moža, ki psuje ubogega delavnega kmeta z barabo in svinjo, če se mu noče slepo pokoriti ter mu odpreti žep. Šusteršič je glavnik klerikalcev! Iz tega razvidijo kmetje, kako mislijo o njih klerikalci na sploh. Kakoršen glavnik, taki so drugi povsodi. Tudi pri nas. Kmet, daj, plačaj in molči,

če ne si pa baraba in svinja! Zapomnite si to, kmetje, kadar pridejo zopet nad vas priliznjeni in hinavski klerikalci!

Radi obali v Gradežu se prepirata vlada in mesto Gradež že dolgo časa. Dne 2. t. m. so psovali Gradežani s parnika, ki je prišel iz Trsta, na braceri "Elizabetha" se nahajajoče Pirance, ki so imeli nalogo nakrcati morski pesek. Gradežani so pretili, dasi je poveljnik na braceri zatrjeval, da je prišel tje po nalogu pomorske vlade. Vladni parnik "Audax" je hotel posredovati, moral je pa vzeti možvo "Elizabetha" na krov, na kar so Gradežani vlekli braceri v luko. V Gradež sta odšla iz Trsta na to dva vladna parnika, da prisilita Gradežane za izročitev braceri. Poslali so tje tudi orožnike in eno torpedovko.

Poste restarisa-pošiljatva. — Trgovinsko ministertvo je odredilo, da se v bodoče na zahtevanje stranke pošiljatve s šifre-nalovom pošljejo v stanovanje prejemalca. Pri tem si pa poštna uprava pridržava pravico, zahtevati od prejemnika v dvomljivih slučajih dokaz identičnosti. Ta dokaz je podati ali pri prošnji za pošiljanje ali pa pri dostavljanju.

Razpisano je mesto pisarja pri e. kr. okrožni sodnici v Gorici. Dnevna plača 2-40. Prošnje je vlagati do 15. t. m. Taki službi sledi definitivna namestitev s pravico do pokojnine. Ker je v takih službah vse polno Lahov, bi bilo prav, da vzamejo kakega Slovence; Slovenci tadi res znajo deželna jezika, Lah pa ne.

Družba obrtniških mojstrov v Gorici je sklenila prirediti letošnji predpust ples v "Trgovskem Domu". Vabijo se k pridružitvi še drugi gg. mojstri.

Požar. — V Frati v Furlaniji sta zgorela nekemu posestniku hlev in senik. Škode je 1800 K.

Aretirali so S. Luznika, onega hlapca pri izvoščeku Ušaju, ki je inkasiral za svojega gospodarja svoto 102 K, potem pa ga ni bilo več videti. Našli so ga v Gruzovinovem seniku na Blanči.

Mogo si je zlomil 12 letni deček Makso Rekar v Dol. Branici, ko se je drsal na ledu v družbi drugih dečkov. Pripeljali so ga v Gorico v bolnišnico.

Čitalnica v Dol. Vrtojbi bo imela v nedeljo dne 7. jan. t. l. svoj redni letni občni zbor v prostorih občinske hiše ob 3 1/2 pop.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Kürner, popjutrišnjem popoldne pa lekarni Gironcoli-Gliubich.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 7. do 14. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Gironcoli-Gliubich.

Sivo boo je izgubila neka gospodična na Silvestrov večer od kavarne Central do ulice sv. Antona. Kdor jo je našel, naj jo blagovoli oddati v naši knjigarni.

Lisnica. — G. dop. v T. Prihodnjč.

Razgled po svetu.

Sprememba pri policijskem ravnateljstvu v Trstu. — Policijski ravnatelj dvorni svetovalec K. Busich je stopil v pokoj. Vodstvo policijskega ravnateljstva je prevzel dr. Alfred Manussi, dosedanji okr. glavnik na Voloskem, ki je imenovan višjim pol. svetovalcem. Višjim pol. svetovalcem je imenovan tudi dr. Anton Mahkovec v Kotoru ter prideljen pol. ravnateljstvu v Trstu.

Šuklje izvoljen. — Pri volitvah v kranjski deželni zbor v kmetskih občinah Kočeje, Ribnica in Vel. Lašice je bil izvoljen včeraj Šuklje. Kandidat kmetske stranke je ostal v manjšini, dobil pa vendar precej glasov. Znamenje, kako se je začelo daniti v Ribniški dolini, je pa to, da so v Ribnici nagnali dr. Šusteršiča in Šukljeta, da nista mogla zborovati. Nagnali so ju kmetje, katere postavljamo za vzgled.

Na Ruskem. — "Rus" poroča, da je Witte že pred par tedni podal svojo ostavko, toda doslej se car še ni v tem pogledu odločil.

Število tovarniških delavcev v Petrogradu, ki ne delajo, je padlo na 2500. Nadaljuje se aretovanje delavcev in dijakov. Vse vladne odredbe so naperjene na to, da se uduši socialno-revolucionarno gibanje. — Iz Varšave: Splošni štrajk je ponesrečil. V nekaterih tovarnah delajo. Delavci mnogih večih tovarnov so naznanili, da pridejo zopet na delo. Prodajalnice in banke so odprte. Tramvaj vozi. Rokodelci delajo. Železniški promet je, počeni od 31. decembra, nespremenjen. Mesto je mirno. Petr. brz. agentura poroča: V okolici Hapsala vlada že nekoliko dni sem velik nered. Esti, došli baje iz Livonije, ki se nazivajo socialne demokrate, plenijo gospodske dvorce ter požigajo gospodska poslopja. Mnogo posestev je popolnoma razdejanih, nekoliko graščakov je bilo ujetih. Kozaki, pehota in 80 oboroženih graščakov zasledujejo zločince. — V Jarensku in Jekaterinogradu vračajo kmetje posojilnicam zopet uloge, ki so jih bili umaknili. Kmetje nakupujejo tudi vrednostne papirje, ki so v ceni padli, izlasti rente. V Libavi poslujeta poštni in brzajavni urad, štrajk železničarjev je končan. Poveljnik čet v Donskem ozemlju je objavil v proglasu, da so čete pri Gorlovki porazile ustaške delavce, 300 mož je bilo ubitih, mno o pa ranjenih. Da se prepreči prelihanje krvi, se opominja delavce, naj se vrnejo zopet na delo. Da se vzdri redna železniška služba, bo vsak štrajk zatrt z vojaško silo, orožje se ima pa oddati oblastnjam. Vse osebe, ki bodo zasučene, oziroma ki poskusijo kaliti mir ali hujskati na štrajk, se bo smatralo za upornike. Proti njim bodo čete postopale z vso energijo ter bodo v slučaju rabile tudi orožje, da se ustaja konečno zatrè.

Železniški promet okoli Moskve se zopet redno vrši. Oblasti sklicujejo shode za pouk kmetom o posledicah, če ne bodo plačevali davkov. — V Lodzu delajo skoro v vseh tovarnah.

Na Ogrskem. — 2. t. m. se je pripeljal v Debrečini novoimenovani veliki župan Gustav Kovacs. Dasi ni bil njegov prihod nikomur naznanjen, ga je vendar na kolodvoru pričakovala velika množica, ki je takoj naskočila vlak, strgala Kovacs iz vagona in ga tako strahovito pretepla, da je obležal ves krav in brez zavesti. Nato je množica položila Kovacs na pripravljene mrtvaški voz in ga peljala v mesto.

Šele ko je prišlo vojaštvo, so Kovacs mogli spraviti v hranilnično poslopje, kjer je šele čez več ur prišel k zavesti. Šele ponoti so Kovacs amputirali več prstov. Ranjen je na rokah in na nogah ter na glavi.

Ranjeni Kovacs je brzajavno demisijoniral in se ponoti odpeljal v Pešto. Na kolodvor ga je spremlj eskadron huzarjev; v vlaku so ga stražili štirje orožniki. Državno pravilništvo v Debrečini je dalo še ponoti aretovati več udeležnikov tega atentata, tudi glavne krivca, učitelja Hercega. Ko se je Kovacs pripeljal v Budimpešto, ga je sprejela množična množica.

Izobraževalno, podporno in zabavno društvo "Zvezda" na Dunaju sklicuje svoj 6. redni občni zbor na dan 7. januarja 1906. zvečer ob šestih v prostoru restavracije zum Senator I. Felberstr. 2. Po občnem zboru se bo vršil koncert, v katerem nastopi prvokrat društveni tamburaški zbor pod vodstvom gospoda Josipa Zamiča in poje društveni mešani zbor pod vodstvom gospoda Vinkota Krušiča.

Princezinja Koburška. — Med princem Koburgom in njegovo soprogo je končno sklenjena poravnava. Številke te poravnave šele prav dobro kažejo značaj velikanskega škandala, o katerem se je toliko let pisalo. Princ Koburg izplača svoji ženi 700.000 kron kapitala in se zaveže, ji povrh plačevati 7000 K na mesec, dotim ji bo oče belgijski kralj plačeval na leto 50.000 frankov. Princezinja Lujiza se mudi zdaj v Sofiji. Matašič se ni prosil za revizijo svojega procesa.

Politično društvo "Edinost" v Trstu sklicuje za nedeljo 7. t. m. shod, na katerega dnevnem redu je tudi: splošna volilna pravica in narodna avtonomija.

Dve milijardi škode. — Kakor je proračunil profesor Magulin v Petrogradu, so provzročili dogodki zadnjih dni na Ruskem škode okoli 2 milijard rubljev.

Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev bo zbrovala letos o Binkoštilh v Šoštanjju na Štajerskem.

Utopljenca so našli v Trstu na koncu pomola sv. Karola. V njem so spoznali bivšega orožnika Jakoba Teleska. Pravijo, da je zadnji čas večkrat govoril o samomorilcih.

Ukradena kava. — Tvrđki J. Vilnay v Trstu so ukradli neznani tatovi iz njenega skladišča 42 vreč kave, vredne 3000 K.

V Milanu v Italiji bo letos velika razstava, katero obišče baje tudi nemški cesar Viljem.

V tovarni "Linooleum" pri sv. Andreju v Trstu je bil nastal požar, katerega pa se je posrečilo pogasiti, da ni napravil večje škode.

Deželni zbor moravski je sklican na dan 8. t. m. na kratko zasedanje.

Odpravljena smrtna kazen. — Načrt prenovljenega italijanskega vojaškega kazenskega zakonika odpravlja smrtno kazen, ki je bila doslej določena v slučaju vojne za tistega vojaka, ki zanemarija svoje dolžnosti tako, da s tem prizadene občutno škodo vojaškim operacijam in tako provzroči izgube kake postojanke, ter za vojaka, ki na straži zaspi.

750 dolarjev za eno kokoš. — Teodor Vitman v Alentownu v Pensilvaniji ima veliko rejo kuretine. Pred kratkim je prodal več komadov, in med temi kokoši livronske vrste za 750 dolarjev (3600 K).

nekaj se dvigne z vsklikom začudenja, in Monte Cristo vidi pred seboj postavbo prijaznega petdesetletnega moža, ki je trgal na čisto svitlo grozdnato perje.

Bilo je dvanajst listov in skoro prav toliko jagod.

Dobri mož pri tem, ko skoči prestrašen kyšku, skoro spusti na tla jagode, liste in krožnik.

"Vi spravljate svoj pridelek, gospod?" pravi Monte Cristo.

"Oprostite, gospod," pravi dobri mož, in dvigne rok k čepici; "res je, da nisem tam gori, a pravkar sem prišel dol."

"Ne dajte se od mene motiti, prijatelj," pravi grof, "in trgajte svoje jagode, če jih imate še kaj."

"Imam jih še deset," pravi mož, "kajti tu jih je jednajst, in jednoindvajset sem jih imel, pet več kakor lansko leto. A ni se čuditi, imeli smo toplo pomlad, in jagodam je pred vsem treba toplote. Zato jih imam letos mesto šestnajst lanskih — glejte — jednajst že utrغانih, dvanajst, trinajst, štirinajst, petnajst, šestnajst, sedemnajst, osemnajst. O moj Bog! Tri mi manjkajo, včeraj so bile še tukaj, gospod, prav gotovo so bile še tukaj, dobro vem, ker sem jih štel. Izmaknil mi jih je pač sin matere Simon; danes zjutraj sem ga videl, da se je plazil tod okrog. Ah, mali zanikernik! Da krade v vrta! Ali ne pomisli, kam ga to lahko pripelje?"

"Res," pravi grof, "to je preveč, "toda zločincem odpustite z ozirom na njegovo mladost."

"Gotovo," pravi vrtnar, "a vendar je stvar zelo neprijetna. Toda še enkrat vas prosim oproščenja, gospod, če ste morda predstojnik, ki ga pustim čakati."

In pri tem opazuje grofa in njegovo modro sukno z boječim, a zvedavim pogledom.

"Pomirite se, prijatelj," pravi grof z onim smehljajem, ki je bil lahko tako strašen ali tako dobrohoten, kakor je pač hotel, ter je izražal to pot samo največjo prijaznost, "jaz nisem predstojnik, ki vas prihaja nadzorovat, ampak navaden popotnik, katerega je privedla tu sem radovednost in ki si že očita, da vas je prišel obiskat, ker zaradi njega izgubljate čas."

"O, moj čas ni dragocen," odvrne dobri mož z melanholičnim smehljajem. "Vendar je zdaj čas, ko telegraf deluje, in tega seveda ne smem zamuditi; toda dobil sem znamenje, da si lahko jedno uro odpočijem" — pri tem pogleda na solčno uro, ki je tudi ni manjkalo v tem miniaturnem vrta — "in kakor vidite, imam še deset minut časa. Poleg tega so bile zrele moje jagode, in jeden dan več... Sicer pa ali mi verjamete, gospod, da mi jih jedo polhi?"

"Vraga, ne, na to misel bi sam ne bil prišel," odvrne Monte Cristo resno. "Polhi, prijatelj, so za nas, ki jih ne jemo kuhanih v medu, kakor so jih jedli Rimljani, slabi sosedje."

"Ah, Rimljani so jih jedli?" pravi vrtnar. "Rimljani so jedli polhe?"

"Čital sem v Petroniju," odvrne grof.

"Res? To pač ni moglo dišati, dasi pravijo: 'Debel kakor polh.' In saj ni nič čudnega, da so debeli, ko spe ves ljubi dan ter čujejo in godajo samo ponoči. Glejte, lansko leto sem imel štiri marelice, od teh so mi jedno snedli. Imel sem krvavo breskev, jedno samo, kajti to je redek sad; torej, gospod, pri zidu so mi jo na pol odžrli, tako krasno krvavo breskev najlepše vrste. Nikdar še nisem jedel boljše."

"Ali ste jo jedli?" vpraša Monte Cristo.

"To se pravi ono polovico, ki je ostala. Bila je izborna, gospod! Ah, ti gospodje si ne izbero najslabših. Toda to leto, nadaljuje ljubitelj vrta, "se mi to več ne zgodi, in čeprav bi moral, ke prične sadje zoreti, po noči bdeti."

Monte Cristo je slišal dovolj. Vsak človek ima svojo strast, ki mu ne da miru, kakor ima vsak sad svojega črva. Telegrafistova strast je bilo vrtnarstvo.

S tem, da prične trediti pri trtah listje, ki je zakrivalo grozde, si pridobi vrtnarjevo srce.

"Ali ste prišli zato, da si ogledate telegraf, gospod?" vpraša ta grof.

"Da, prijatelj, če to ni po pravilih prepovedano."

"O, to nikakor prepovedano," pravi vrtnar; "saj pri tem

ni nobene nevarnosti, ker nihče ne ve, kaj pomenijo naša znamenja."

"Da, to je res; slišal sem celo, da znamenj, ki jih dajete, ne razumete niti sami."

"Gotovo, gospod, in to mi je tudi zelo ljubo," pravi telegrafist smehljaje.

"Zakaj vam je to ljubo?"

"Ker na ta način nimam nikake odgovornosti. Stroj sem in nič drugega, in če ne zamudim nobenega znamenja, je moja dolžnost storjena."

Monte Cristo začudeno pogleda telegrafista. Ali je našel moža, ki je brez vsake častilakomnosti? Strela, to bi bilo čudo!

"Gospod," pravi vrtnar, ozrši se na solčno uro, "deset minut je preteklo, iti moram na svoje mesto. Ali izvolite iti z menoj?"

"Prav, grem."

Telegrafist pelje grofa v stolp, obsegajoč tri nadstropja. V prvem je bilo nekaj orodja kakor rovnice, lopate, grablje, ki so bile aaslonjene na zid in so tvorile jedino celega celega nadstropja.

Drugo je bilo navadno, oziroma bolje rečeno nočno stanovanje uradnikovo. Tu je bilo nekaj revnih gospodarskih orodij, postelja, miza, dva stola, posoda za vodo, in na steni je visela butarica posušenih zelišč.

"Ali je treba mnogo časa, da se človek nauči telegrafije, gospod?" vpraša Monte Cristo.

"Študij ni dolg," pravi uradnik.

"In koliko znaša plača?"

"Tisoč frankov, gospod."

"To ni mnogo."

"Ne, toda kakor vidite, imam zraven še stanovanje."

Monte Cristo se ozre po sobi.

(Dalje pride.)

- Slovanska knjigarna**
A. GABRŠČEK v Gorici
 priporoča sledeče
 ruske pisatelje v nemščini.
- Grof Lev. Tolstoj.**
1. Die Kosaken.
 2. Sewastopol.
 3. Zwei Husaren. Erzählungen eines Märkors.
 4. Geld.
 5. Der Tod. — Drei Todesarten. — Der Tod des Ivan Ilitsch. — Der Leinwandmesser.
 6. Albert. — Luzern. — Die Dekabristen.
 7. Soldatengeschichten aus dem Kaukasus.
 8. Poikuschka.
 9. Unsere Armen und Elenden.
 10. Die Kreuzer Sonate.
 11. Herr und Knecht.

12. Die Auferstehung der Hölle.
13. Ueber Gott und Christentum. (Gedanken über Gott. — Leben und Lehre Jesu. — Wie soll man das Evangelium lesen und worin besteht sein Wesen?)
14. Die sexuelle Frage.
15. Jermak und andere Geschichten.
16. Ivan der Dummkopf.
17. Die Sklaverei unserer Zeit.
18. Grausame Genüsse.
19. Meine ersten Erinnerungen.
20. Christentum und Vaterlandsliebe.
21. Leben und Tod.
22. Stadt- und Landleben.
23. Was ist die Kunst?

- Maksim Gorki.**
1. Tschelkasch. — Bolesy — Lie! vom Falken.
 2. Blaue Funken. — Grossvater Archipp u. Ljonka.
 3. Kain und Artem. — Jemeljan Pilay.
 4. Ehemalige Leute.
 5. Das Opfer der Langweile. — Die Sonne der Kerkerlinge — Der rote Waska.
 6. Freunde. — In der Steppe u. a.
 7. Malwa.
 8. Sasubrina. — Ausfahrt — Das Lied vom Sturmvogel — Einmal im Herbst — Die Holzflösser.
 9. Warenka Olessow.
 10. Der Landstreicher.
 11. Ein Verbrechen.
 12. Konowalow.
 13. Der rote Waska.
 14. Das Ehepaar Orlow.

- Anton Cehov.**
1. Sünde und andere Geschichten.
 2. Ein Glücklicher und andere Gesch.
 3. Eine gottgefällige Anstalt.
 4. Eine Kunstliebende Frau und andere Geschichten.

- Vsevolod Garšin.**
1. Die Bären. (illustrovano).
 2. Ein kleines Gespräch und andere Novellen.

- N. M. Karamzin.**
1. Paris in der Revolution.
 2. Reisebriefe aus Deutschland.

Grof V. A. Sologub.

1. Die Pflgetochter.
2. Vornehme Welt.

Novo izdanje. Izvirna cena 1 marko (R 1-20), — prodaja le po 90 vin.

!! NOVOST !!

Radirka „Rapid“

Radira črnilo, tuš in tiskarsko črnilo, ne da bi kvarila papir.

Se dobiva v slovanski knjigarni **A. Gabršček v Gorici.**

Šapirograf,
 največji in najboljši razmnoževalni aparat.

za samostojno in najceneje izdelovanje tiskovin vsake vrste: pisma, okrožnice, note, risarije, načrte, programe, jedilne liste, vabila itd. itd.

100 - 150 čistih izvodov
 se lahko izdela
v 15 minutah.

Izdeluje toli v črnem kakor tudi v barvotisku.

Navodilo uporabe na razpolago.
Cena: Oblika dopisnice cm 10x15 K 10
 » kvart-folio » 22x33 » 30

Naročila sprejema:

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček
 v Gorici, Gosposka ulica št 7.

Nezaslišano ceno!

500 kom. za samih gl. 1-85.

1 krasna garant. preciz. Anker-ura 36 ur idoča s pozlačeno verižico, 1 krasna kravatna igla z similit. briljanti, 1 pozlačen prstan z imit. kamnom za gospodo ali dame, garnitura obstoječa iz gumbov za zaplestnice, ovrtnik in prsa gar. iz 3% Double-zlata, 6 kom. žepnih robcov iz platna, 1 žepna pisalna priprava, 1 toaletno ogledalo v etui s finim glavnikom, 1 kom. toaletn. mila, 1 žepni notes, 12 slik umetnikov preteklega stoletja, 72 pisarniških peres in še 395 raznih v hiši potrebnih komadov. Vse v skup. z uro vred. katere je sama toliko vredna stane **gl. 1-85.** Razpošilja po povzetju

eksporna hiša
H. Spingarn, Krakovo št. 33.

Pri odkupu 2 zavojev dam povrhu 1 žepni noži z 2 rezili zastoj.
 Kar ne ugaja, vrnem v denarju

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo
prodajalno jestvin.

V zalogi imam kavo vseh vrst, različne moko iz Johmanovega in Majdičevega mlina, dalje imam različne pijače kakor francoski konjak, pristni kranjski brinovec, domači tropinovec, izvrsten rum, maršalo, malaga, istrijski refoš, kavo in vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda, testenine Žnidaršič & Valenčič itd. Več vrst olja.

— Pošilja se po pošti najmanj 5 kg. —

Josip Kutin
 v Gorici. — Semeniška ulica št. 1.

„Goriška Tiskarna“ priporoča vizitke

Zemljevid
 poknežene grofije Goriško in Gradiško s Prstom in okolico

narisal E. Bombig
 izdala in založila Slovanska knjigarna **A. Gabršček v Gorici.**

Nategnjen na platno s palicama zgoraj in spodaj (obseg 90x130 cm) s poštno vred **K 9** —
 Isti zemljevid ukusno opremljen z oglasi narodnih tveč, tudi na platno in s palicama, s poštno vred **K 5** —.

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da smeta od 1. avgusta tekočega leta dalje — vslet pridobljene koncesije od obrtne oblasti — sprejemati vsa naročila **električne luči in gonilnih naprav,** kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.

Z ozirom na dolgoletno vežbanje pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakujeta da, se bode slavno občinstvo ravno tako zapno obračalo na podpisanca kakor dolej ter zagotavljata solidno in ceno izvršitev vsakega naročila spadajočega v našo stroko.

Sprejema cenj. naročila ter dajata razna pojasnila spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel
 Mehanična delavnica.
 Vpeljava plina, vode in električne luči.
 V Gorici, za vojašnico št. 13.

CHRISTOFFLE

Namizno orodje in posodje vseh vrst.
 Priznato težko posrebrnjene najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.

C. kr. dvorni založniki
Christoffle & Co. — Dunaj
 I. Opernring 5 (Heinrichshof).

— Ilustrovan cenik na zahtevanje. —
 V vseh mestih zastopano po prekupcih.
 Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki gornjo tovarniško znamko in ime Christoffle

Razna mila, parfumerije itd.

Podpisani priporoča č. gospem in gospodinjam v mestu in na deželi svoja najfinejša mila, pudre, parfume, lišpe, olja proti izpadu las ter razna zdravniška mila za kožne bolezni.

Razni glavniki, krtače za obleke in drugo rabo.
 Za blagohotna naročila se toplo priporoča udani

A. PRIMOŽIČ
 V Gorici, V/a Vetturini št. 3.

ANTON IVANOV PEČENKO
 Gorica
 priporoča svojo

veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“ in domačega žganja I. vrste v steklenicah, katerega pristnost se jamči.

Zaloga ledu, kateri se oddaja le na debelo od 50 kg naprej.
 Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Gorica — Gorica
 Klimatično zdravilišče.
Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičkim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašče za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Lekarnarja A. THIERRY-jev
 pristen le z varstveno znamko zelena nuna.

BALZAM

Najstareje ljudsko sredstvo proti prsim in pljučnim boleznim, kašlju, riganju, želodčnemu krču, slabemu teku, kislosti, zgagi, zaprtju, napihovanju, influenci, ranam, zobobolu itd. Franko na vsako pošto z zabojem vred: 12 malih ali 6 dvojnatih staklenic 5 K, 60 malih ali 30 dvojnatih staklenic 15 K.

Jedino pristno Centifolijno mazilo.
 (Mazilo iz cvetlice tavžentroz.)

Najmočnejše čistilno mazilo sedanjosti. Učinkuje gotovo pri zastarelih bolečinah in ranah. Stane s spremnico in poštno vred: 2 lončka K 3-60. Pri-tno je lino iz lekarne pri angetu varuhu A. THIERRY-ja v Progradu pri Rogatec-Slatini kamor naj se naslavljajo naročila. Da ta zdravila gotovo učinkujejo ter so nenadomestna pričuje brošurica s tisočimi zahvalnimi pismi, ki je pridjana zastoj balzamu, ali se isto dopiše posebej na zahtevo.

Anton Potatzky v Gorici.
 Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovalščo npraberškega in drobnege blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE
 za pisarnice, kadilce in popotnike.
 Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
 za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.
 Mišna obuvala za vse letne čase.
 Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico, o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v priv. Schwann-Äpoteke, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

Zaščitna znamka: „Sldro“
Liniment. Capsici comp.
 Nadomestek za **Pain-Expeller**

je splošno priznano kot izvrstno bol blažajoče mazilo; cena 80 vin., K 1-40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljene domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sldro“ iz Blečterjeve lekarne, potem se je gotovo prejelo originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA
 k „zlatemu levu“ v Pragi
 Elisabethgasse št. 5 nova.
 Dnevno razpošiljanje.

„Goriško vinarsko društvo“

(vpisana zadruga z omejeno zavezo)

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

z Brd, z Vipavskega in Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje.

Uzorce vin pošilja na zahtevo. Cene zmerne, postrežba točna in realna.

Sedež društva: Gorica, ulica Barzellini 22.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!



Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi čez Havre v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnplatz 9.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo in na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Članov 1781 z deleži K = 113.382. — Hranilne vloge 1.554.989 13. — Posojila 1.570.810 39 — Vrednost hiš 110.675. — (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 75.101 01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Ekspert

Mizarska zadruga

Ekspert

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podružnica v Spiljetu. Zastopstvo v Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

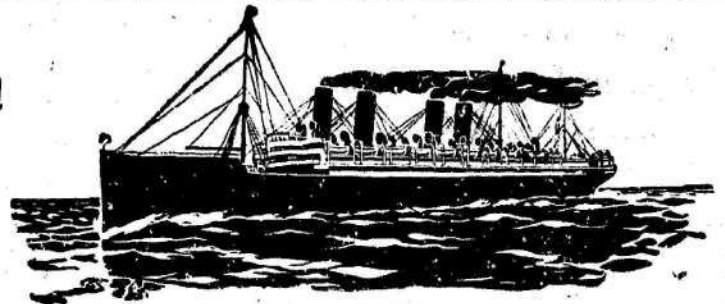
Važen pripomoček

v gospodinjstvu so priznane najboljše testenine Žnideršič & Valenčič-a, ker se z njimi ne le zadovolji družino, temveč prihrani tudi mnogo časa.

Zastopstvo za Goriško pri Josip Rovanu, Gorica.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

Iz
Bremna
v
New
York



s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 — 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštna, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZOR! BERITELI!



Varstvena znamka.

Zdravlje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in ctekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejajo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, prepešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Prapržen velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Deluje izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 5 poleg cerkve sv. Marka.

Pošilja se po povzetju ali naprej poslanim zneskom. Manj kot ena dvanajstovica se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto: 1 ducat (12 stekl.) 4 K, 2 duc. (24 stekl.) 8 K, 3 duc. (36 stekl.) 11 K, 4 duc. (48 stekl.) 14-60 K, 5 duc. (60 stekl.) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so z posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Barentineč, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Manić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena leta 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Ustanovljena leta 1360.

Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.



Raznovrstne KOMAŠE

in prave ruske



GALOŠE

se dobé pri tvrdki



J. DRUFOVKA

GORICA.



Odlikovana pekarija in sladničarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe obojega spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje Tomaz H. Whittick & Co — Praga trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campanile 13—434.

Ogrska

cvetlična paprika

Iz Segedna I. vrste, sladka, garantir. pristna, priznana izvrstne vrste. Lastni pridelek kg za K 5. Razpošilja po povzetju od 1 kg dalje franco. Nadaljne posebnosti: slanine, ogrski salami itd se zaračunajo najcenojeje.

Razpošiljalnica vsakovrstnih deželnih pridelkov

Haupt A. Rudolf

Budimpešta (Ogrsko) VII. Ovodagasse 22

Najcenejša poprava dvokoles

pri

BATJELU



v Gorici, Via Duomo št. 3.

Zastopstvo dveh tovaren.